

KỸ THUẬT TRỒNG CÂY HOA LAN HỒ ĐIỆP TRONG CHẬU

Lan Hồ Điệp có nhiều màu sắc đa dạng

Lan Hồ Điệp là giống lan có hoa lâu tàn nhất. Hiện nay lan Hồ Điệp được người chơi cây cảnh rất ưa thích và trồng rộng rãi. Để cây ra hoa và hoa được tươi lâu người trồng cần chú ý tới kỹ thuật trồng và chăm sóc tương đối cầu kỳ của loài cây cảnh này.

Thực chất, loài hoa hoang dã này có kỹ thuật trồng cây và chăm sóc không quá khó như nhiều người vẫn nghĩ. Lan Hồ Điệp (tên khoa học là *Phalaenopsis*) thuộc họ lớn nhất trong vương quốc các loài cây, họ lan *Orchid Orchidaceae*, có nguồn gốc từ Đông Nam Á, Philippines và Australia. Những loài cây này thường bám chặt vào cây ở trong rừng sâu hoặc bám vào đá. Chúng có lá to, rộng, mỏng nước và cuống hoa uốn cong mang nhiều hoa. Thông thường, một cây sẽ có từ 5 - 10 lá và nhiều rễ màu trắng.

Một số loài có cuống hoa mang những hoa tròn to. Những loài có cuống hoa ngắn và hoa có màu sắc sẽ gồm màu trắng, hồng, vàng hoặc cánh hoa có sự pha trộn các sọc, viền hay đốm. Ngoài những loài này, một số lớn giống lai có khả năng thích nghi trong điều kiện nhân tạo hơn so với môi

Người chơi hoa có thể điều chỉnh thời gian ra hoa theo ý muốn

trường tự nhiên. Một yếu tố quan trọng của lan Hồ Điệp là: trong điều kiện nhân tạo, thời gian hoa tàn là 3 tháng. Một số loài khác và giống lai có thời gian tươi kéo dài hơn. Một số giống có thể ra hoa quanh năm. Mùa lan bắt đầu nở hoa từ tháng 12 đến cuối tháng 5.

Lan Hồ Điệp có nhiều hình dáng và kích cỡ. Người trồng có thể đặt cây vào chậu riêng hoặc bỏ nhiều cây chung vào một chậu. Chậu thông thường có thể chứa được nhiều cây và cây có thể ra hoa trong vòng hai năm nếu được chăm sóc hợp lý.

1. Yêu cầu về ánh sáng và nhiệt độ

Lan Hồ Điệp cần ánh sáng để phát triển tốt. Trong nhà, loài cây này nên đặt ở vị trí gần cửa sổ có ánh sáng nhưng nên tránh ánh sáng mặt trời trực tiếp. Người chơi hoa có thể cho đèn chiếu sáng nhân tạo. Các đèn chiếu sáng nên đặt ở phía trên của cây và nên chiếu ít nhất 12 đến 16 giờ hàng ngày. Trường hợp ở trong nhà kính, cây nên được che bằng tấm vải, nhất là trong mùa hè.

Loài lan này cần nhiệt độ ban ngày là 18 - 29°C và nhiệt độ ban đêm là 13 - 18°C. Trong suốt mùa thu, nhiệt độ nên duy trì dưới 16°C liên tục trong 3 tuần khi cụm hoa bắt đầu xuất hiện. Thông thường, sự thay đổi bất thường về nhiệt độ và độ ẩm có thể là nguyên nhân làm rụng nụ.

2. Đảm bảo độ ẩm và tưới nước cho cây

Lan Hồ Điệp cần độ ẩm từ 50 - 80%. Nếu ở môi trường có độ ẩm thấp hơn, người trồng

có thể dùng màn che để hạn chế cây thoát hơi nước. Một biện pháp để phòng khác là giữ cây ở trong chậu có chứa sỏi hay đá cuội và nước. Người chơi hoa phải đảm bảo cây phải luôn ở trên sỏi, đá cuội và không chạm vào nước. Việc tưới nước cho loài cây này rất quan trọng và người chăm cây nên thực hiện một cách cẩn thận.

Vào mùa hè, cây cần được tưới khoảng 2 - 3 ngày một lần, ngược lại vào mùa đông, người chơi hoa chỉ cần tưới khoảng 10 ngày một lần. Thời gian tốt nhất để tưới nước là buổi trưa vì lá sẽ khô cho tới tối. Nước dính lại có thể khiến cho lá bị thối, vì thế, cách tốt nhất là người trồng nên tưới nước cho cây phù hợp với từng mùa, đồng thời cũng xem xét nhu cầu nước và giá thể sử dụng (giá thể thường được sử dụng là vỏ cây, đá trân châu, vỏ cây dương xỉ, than củi).

3. Phân bón và thuốc trừ sâu

Việc bón phân cho cây nên được tiến hành thường xuyên hơn vào mùa hè và khi cây đang trong giai đoạn tăng trưởng. Trong mùa đông, cây sẽ sử dụng chất hữu cơ ít hơn. Người chăm cây cần luôn tưới nước cho cây đầy đủ trước khi bón phân. Loại phân bón với công thức ổn định như NPK 14-14-14 là tốt nhất cho cây. Cây đang ra hoa cần được sử dụng phân công thức có hàm lượng photpho cao hơn (10-30-20%).

Lan Hồ Điệp rất thu hút sâu hại như: sâu đục nụ, nhện, rệp, ốc sên. Những loài sâu hại bám vào lá cần được loại bỏ bằng nước xà phòng hoặc thuốc trừ sâu sau đó người chơi hoa nên rửa sạch lại lá bằng một miếng vải mềm.

4. Kích thích ra hoa

Hoa lan Hồ Điệp thường sẽ tàn sau khi nở 3 tháng. Sau khi hoa tàn, người trồng có

thể điều khiển cho cây ra hoa lại bằng cách cắt bỏ toàn bộ cuống hoa, phương pháp này rất tốt nếu cuống hoa đã già và có màu nâu. Tuy nhiên, nếu cuống hoa còn màu xanh, người chơi hoa chỉ nên cắt một đốt trên cuống hoa. Đoạn cành được cắt bỏ nên có độ dài khoảng 10 - 12 cm, điều này có thể giúp cây hình thành một cành mới trong vòng 2 - 3 tuần sau.

5. Thay chậu

Lan Hồ Điệp có thời gian sống rất dài, vì vậy người chăm cây cần thay chậu cho cây. Có hai lý do mà cây cần được thay chậu, một là cây không sinh trưởng được trong chậu đang trồng, hai là giá thể bị phân hủy và không đủ không khí để duy trì cho rễ cây phát triển tốt. Việc thay chậu có thể thực hiện một lần trong một năm hoặc hai năm, mùa thích hợp nhất để thay chậu là mùa xuân.

Rễ cây phát triển lan ra sẽ phủ lên chậu và giá thể ở trong chậu làm bịt kín các khe hở giữa các rễ, không có khoảng trống giữa giá thể và rễ cây. Điểm bắt đầu của thân cây nên được giữ một đoạn ngắn ở dưới giá thể. Sau khi thay chậu, người chăm nên giữ cây trong bóng mát và tưới nước sau 3 ngày.

6. Phương pháp chăm sóc lan Hồ Điệp sau Tết

Sau Tết, khi đã phân hoa trên các cành lan đã tàn, muốn cho cây sống sót và nhanh phục hồi, ta nên dỡ chậu lan ra thành từng cây một để trồng và chăm sóc.

Các cây lan Hồ Điệp trưng bày ngày Tết thường ghép vào các chậu lớn tạo nên những giò lan rực rỡ. Tuy nhiên, sau Tết, do các gia đình bận rộn nên thường quên hoặc chăm sóc lan không chu đáo, vì thế phần lớn lan bị chết hoặc không thể phát triển, hoặc lụi dần do người chơi không mấy quan tâm đến hoặc chưa biết chăm sóc nó ra sao sau khi tàn hoa.

Dùng kéo cắt bỏ ngồng hoa, cách mắt ngủ cuối cùng trên cành hoa khoảng 3 cm. Không nên cắt sát cành cuống, dễ làm dập gãy lá và dễ bị thối lan vào thân cây. Chỗ mắt ngủ còn lại trên cành hoa có khả năng cho ra cây con, dùng bông y tế chấm ít thuốc atonic đặt vào chỗ mắt ngủ khoảng một tuần rồi mở ra, sau 1 - 2 tháng có khả năng ra cây con.

Đối với các lá bị bệnh ít, tỷ lệ vàng úa chưa quá 1/3 lá thì ta cố gắng giữ lá đó bằng

cách dùng dao lam hoặc dao thật sắc khoét bỏ phần lá bị hỏng.

Đối với các lá bị bệnh nhiều, mặt sau lá có dấu hiệu nấm, nhện loang rộng nên cắt bỏ hoàn toàn.

Tiếp theo, xử lý phần gốc và rễ: Người trồng nên quan sát rễ cây. Đa phần các cây Hồ Điệp trồng công nghiệp bằng rêu nước, dịp Tết do người nhà vườn hoặc người chơi tưới nước nhiều, do vận chuyển, cầm que sắt uốn hoa làm cho rễ cây bị thối rất nhiều. Ta cần rút bỏ bầu nhựa.

Nếu thấy rễ cây vẫn còn tươi xanh, thối ít thì ta cố gắng giữ nguyên cả bầu của cây, dùng kéo sạch cắt bỏ tất cả các rễ thối, để nguyên các rễ vẫn còn tươi xanh. Bôi vôi, hoặc sơn móng tay, hoặc thuốc làm liền da cây, hoặc keo 502 vào tất cả các vết cắt đặt nguyên bầu cây vào chậu, dùng dây cố định chặt gốc cây lan không cho lung lay. Đồ dớn cộng đã xử lý nấm vào xung quanh chậu vỗ nhẹ cho hơi chặt, không phủ kín lên gốc để quan sát sự phát triển của rễ cây.

Nếu rễ cây bị hỏng nhiều, gỡ bỏ toàn bộ phần rêu nước trong bầu cây để cắt rễ thối, cắt bỏ toàn bộ các rễ bị thối hoặc dập gãy. Bôi vôi, keo vào vết cắt, bỏ ít xốp vào đáy chậu.

Cây bị cắt gần như hết rễ nên rất khó đứng vững trong chậu. Dùng một thỏi xốp hình chữ nhật, đặt vào chính giữa gốc cây, cho cây lên cục xốp đó. Buộc dây vào gốc và buộc cố định chắc chắn sang hai bên không cho cây bị lung lay khi cầm chậu.

Để cây vào chỗ mát, tránh mưa tuyết đối, để khô khoảng ba ngày sau thì tưới đẫm toàn bộ chậu 1 lần.

Pha phân bón B1 hoặc thuốc kích thích tăng trưởng như Atonic, K/H... thật loãng, tỷ lệ 1/2 thìa cà phê cho 20 lít nước phun sương ẩm hàng ngày.

Khoảng 1 - 2 tuần sau, các rễ mới nhú ra, đợi khi rễ non cắm vào giá thể thì đổ thêm một lớp đất vào.

Sau 1 - 2 tháng cây phát triển ổn định trở lại, bón phân, tưới nước bình thường. ■

(N.G.T tổng hợp, theo <http://khoaoc.tv>)